

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

For den erfarne gjør det selv-utøver er det ingen veldig vanskelige punkter, men du bør kunne improvisere.

TIDSFORBRUK:

Ei god uke til selve arbeidet – pluss tid til maleoppgavene.

PRIS:

Cirka 12.000 kroner

DET GAMLE REKKVERKET virker tungt med sine lange, brede bord.

DET GAMLE GULVET av malt tre er avskallet og nedslitt.

DET ÅPNE ROMMET under terrassen ser uryddig ut – især når det står noe i det.

[før]

Idéen var helt riktig ...

Terrasse

Den gamle terrassen lå helt riktig, med gulvet høyt hevet over hagen. Men da den likevel trenger fornyelse, gir vi den en oppgradering, slik at konstruksjonen kommer til å virke mer helstøpt, og så vi får mer glede av rommet under terrassegulvet.

DET NYE REKKVERKET
deles opp i felter med
fiskebeinsmønster.

DET NYE GULVET
av itauba holdes flott
og lekkert med litt olje.

SPRINKELVERKET
under den nye terrassen
gjør den helstøpt
og gir ro i hagen.

[etter]

... nå er detaljene med

på høyt plan

De tidligere beboerne gjorde et godt valg da de bygde en stor terrasse rett utenfor stua.

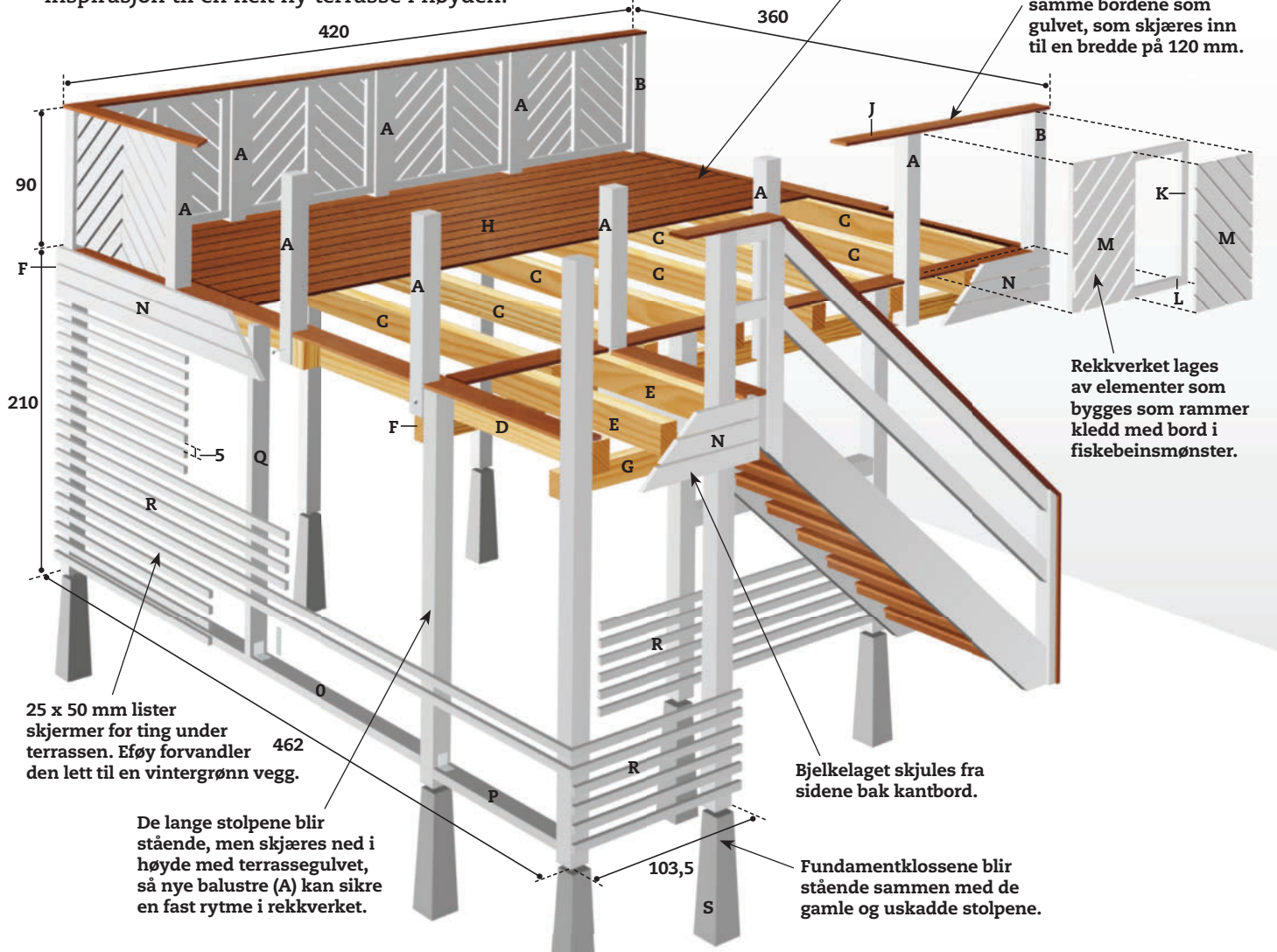
Den skrånende bakken ligger to meter lenger nede, og terrassen ga både et praktfullt område høyt hevet over omgivelsene, en snarvei til hagen – og et stort sted med tak over for å sette fra seg ting. God idé, men utførelsen var tilfeldig. Det hele sto og sprikte.

Da gulv og rekkverk var slitt ned, grep vi sjansen til å løfte terrassen et nivå opp i kvalitet og design.

På den gamle bærekonstruksjonen la vi bord av itauba – en tropisk tresort. (Kebony er et alternativ). De lange bordene i rekkverket ble erstattet av elegante korte fag, og rommet under terrassen ble omrammet med vannrette lister. Et stort arbeid – med stor effekt.

Terrasse høyt hevet over hagen

På restene av det gamle bærekonstruksjonen bygger vi den nye terrassen – men tegningen her kan du også bruke som inspirasjon til en helt ny terrasse i høyden.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

98 x 98 mm trykkimpregnerte stolper:

- 9 nye balustre (A) à 122 cm
- 2 nye balustre mot mur (B) à 90 cm

73 x 148 mm konstruksjonvirke (C18):

- 7 bjelker (C) à 360 cm

Bjelker, som ikke ble skiftet ut:

- 1 bjelke (D), 462 cm
- 2 bjelker (E) à 125 cm
- 2 bjelker (F) à 420 cm
- 1 bjelke (G), 103,5 cm

21 x 145 mm terrassebord:

- I alt ca. 108 m gulvbord (H)

21 x 120 mm terrassebord:

- (skjæres evt. til av 21 x 145 mm terrassebord)
- I alt ca. 14 m håndlist (J)

34 x 54 mm (spesialmål) høvlet gran:

- 36 loddrette rammedeler (K) à 76,7 cm
- I alt ca. 35 m til vannrette rammedeler (L)

19 x 95 mm (evt. 19 x 98) høvlet gran:

- I alt ca. 110 m kledning (M)

22 x 95 mm trykkimpregnerte terrassebord:

- I alt ca. 40 m kantbord (N)

48 x 98 mm justert trelast:

- 1 avstiver (O), 341,4 cm

- 1 avstiver (P), 91 cm
- 1 avstiver (Q), 195,4 cm

23 x 48 mm lekter:

- I alt ca. 150 m lister til kledning (R)

Dessuten:

- 4,0 x 40 mm, 5,0 x 60 mm og 5,0 x 100 mm skruer for utendørsbruk
- 5,0 x 40 mm beslagskruer
- 5,0 x 60 mm rustfri skruer for hardved
- 2,2 x 45 mm og 2,5 x 55 mm galv. dykkert
- 50 x 50 mm vinkelbeslag
- 10 x 200 mm galv. bolter for tre
- 10 x 160 mm karmplugg
- Fundamentklosser (S) (ikke skiftet ut)
- Heldekkende maling

Fornyet stolpeverk

1 Det gamle rekkverket skjæres opp i korte deler, så vi ikke vrir konstruksjonen skjev for å få bordene av stolpene. Hele konstruksjonen bør rives ned med omtanke – vi beholder f.eks. gulvet og trappa lengst mulig, slik at vi har dem å bevege oss rundt på.

2 Før vi for alvor går i gang med å fjerne deler av den gamle terrassen, stiver vi den av med skråstivere, som skrues opp mellom hjørnestolpene. De korte delene med rekkverk har nå den fordel at man kan greie dem alene.

3 Stolpene skjæres ned i høyde med bjelkelaget. Kun hjørnestolpene blir stående i full høyde, de øvrige erstatter vi med korte balustre for å få fagene med fiskebeinsmønster til å være omtrent like lange.

4 De nye balustrene (A) festes til bjelkene (D og F) med 10 mm bolter for tre. De spennes først fast med ei tvinge, mens vi borer til bolten gjennom både baluster og bjelke. Boltens hode forsenkes med et flatbor.

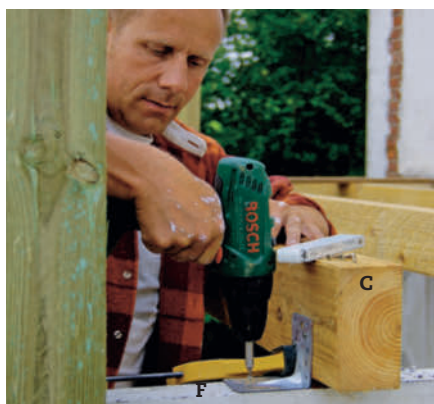
5 Boltene slås inn med en hammer og spennes på baksiden med en pipe-nøkkel. Det letter med en skralle på nøkkelen, for det gamle gulvet ligger der stadig. **TIPS:** Er bjelkesiden ute av lodd, retter du opp balustren til loddrett med avstandsklosser.

6 Og så er det tid å ta opp det gamle gulvet. Det er et levende eksempel på hvor vanskelig det er å male ei vannrett treflate – kombinasjonen av slitasje og vann, som blir stående, er en nærmest håpløs oppgave for enhver dekkende maling.

7 De fleste bjelkene måtte skiftes ut. Der de loddrette stolpene hadde greid årene uten problemer, var mange av de vannrette bjelker råtebefengt. De er mer utsatte for regnvann, som blir stående skjult under gulvbordene.

8 Det skal sitte et beslag på begge sider av bjelken for å få god styrke. Pass på å ikke sette skruene – og det skal være skruer spesielt beregnet på beslag – for tett ved kanten, for da svekkes treverket.

9 Den nye trappa vil vi ikke bare bygge med trinn i samme tre som det nye terrassegulvet, vi vil også rette den ut, slik at den i hele sitt løp fortsetter langs terrassen uten repos (treappeavsats).

Tropisk tre holder lenge

Det er mer enn mote å skifte til hardved på terrassens gulv. Det gamle terrassegulvet var malt med heldekkende maling, og det skal godt gjøres å få til å holde i lengden. De nye bordene av itauba har godt av litt olje, og det skaller ikke av. At vi legger et bord rundt kanten er pent – og så har det den gevinst, at bordene deretter når hele veien, så vi slipper å skjøte dem sammen.

MATERIALER

Propper eller skruehoder?

Vi fester gulvet med rustfri skruer i en kvalitet, som ikke krever forboring. Skal det være riktig lekkert, setter du propper over skruene, men det tar tid! En mellomløsning er spesialskruer til terrasser i hardved, men de koster 2-3 kroner stykket ...

VIKTIG

Hele konstruksjonen impregneres, grunnes og males med heldekkende maling, før vi fortsetter med gulv og rekkverk. Det er det raskeste og peneste, og så beskyttes treverket også de stedene der det siden skjules – og ofte er mest utsatt for fukt.

I det siste bordet skjæres hakk til balustrene.

Saga føres i en myk bue inn til hakkets bakkant – på den måten skjærer man helt rene hjørner.

Det er i orden at gulvet rekker litt ut over bjelken, men regn litt på, hvilken fugebredde som får bordene til å passe i bredden.

Gulv av tropisk tre

1 Først legger vi på de to kantbordene langs bjelkene. De skal begge ha snitt der de griper inn over balustrene, og hakkene streker vi opp på stedet ved hjelp av en vinkel. For å unngå at vannet skal bli hengende, legges det til 5 mm luft.

2 Hullene til balustrene skjæres med stikksag. I stedet for å forsøke å vri bladet rundt i hjørnet skjærer vi inn til den bakerste kanten med en myk bue, snur saga og skjærer bakkanten – og tar de to snittene i sidene til slutt.

3 Bordene skrues fast med rustfrie skruer. Ved å gjøre litt ekstrainsats kan du få fatt i skruer med borespiss og freseribber under hodet, så du slipper å forbore og forsænke, før du kan sette skruene i – det sparer deg for mye tid.

4 Når det tredje kantbordet er skåret til og anbrakt, fyller vi opp – nå går det raskt og enkelt, fordi de to kantbordene på tvers av resten har tilpasset flata så mye at bordene akkurat passer i lengden.

5 Avstanden mellom bordene holder vi med avstandsklosser. Fugebredden kan innrettes på den samlede bredden og antallet av bord – den bør nok ligge mellom 6 og 12 mm, så regndråpene ikke blir fanget.

6 Gjør bordene motstand mot å komme inn til avstandsklossen, kan du ofte få det inn med et stemjern. **TIPS:** Gjør bordet motstand for alvor, skrues du en kloss på bjelken og presser bordet inn på plass med et par kiler.

7 Det siste lange bordet skjæres også til med hakk for balustrene. Har du regnet riktig og holdt den riktige avstanden hele veien, kjenner du dybden på forhånd – men kontrollmål heller igjen, før du skjærer.

8 På terrassen her er det også et lite repos over trappa. Her har vi droppet det ene kantbord for ikke å skulle bygge ekstra understøtting inn under de øvrige bordene.

9 Gulvet er lagt – og i prinsippet klart til bruk. De mørke tropiske tre-sortene er ofte så oljeholdig at det klarer seg fint uten hjelp, men ei god olje kan bevare den mørke gløden lengre. Rillene gjør at bordene ikke blir så glatte å gå på.

Seksjoner letter verket

Det nye rekkverket bygger vi i korte seksjoner. Til hver seksjon skrus først sammen ei ramme, som males og kles med lister i fiskebeinsmønster – som igjen males, før seksjonene skrus på plass mellom balustrene og hjørnestolpene. Fiskebein krever mange skrå snitt, men de fleste kan skjæres under ett ned over en hel seksjons kant.

VERKTØY

Raske tvinger sparer tid. Det er ikke strengt nødvendig å anskaffe seg tre-fire tvinger, som kan spennes med ei enkelt hånd – men de letter arbeidet voldsomt og hjelper deg til å få et godt og nøyaktig resultat. Så gjør deg selv en tjeneste!

VIKTIG

Rekkverket skal sikre mot fallulykker. Derfor skal det være solid, hindre små barn i å krabbe ut mellom delene (maksimal åpning 10 cm) – og være minst 90 cm høyt. Hvis terrassen er så lav at et fall ikke betyr noe, kan rekkverket bare være til pynt.

For å lette arbeidet kan seksjonen settes på avstandsklosser, til den er skrudd fast.

Fiskebeinsmønsteret i hvitt danner flott kontrast til det mørke nylagte gulvet. Og det klare preget av tilfeldighet er helt forsvunnet.

Rekkverk bit for bit

1 Ramma til rekkverkets seksjoner monteres med 5 x 100 mm skruer.

Delene (K og L) monteres i rett vinkel ved å spenne dem opp på ei plate med vinkelrette hjørner. Forbor, så treet ikke sprekker – med mindre skruene selv borer.

2 Kledningsbord og rammer males, før de monteres. Bordene (M) sages til med et 45 graders snitt i den ene enden, før de spikres på med 2,2 x 45 mm galvaniserte dykkertspiker. Det er best å begynne fra toppen av midtsprossa.

3 De neste bordene spikres på med 10 mm's mellomrom. Lufta sikres med avstandsstykker skåret av 10 mm lister. Kun endekanten over midtsprossen settes nøyaktig nå.

4 Listene skjæres ikke til på lengde før hele seksjonen er montert. Det betyr at det blir svært lite kapp tross de mange korte delene og skrå snittene – de fleste avskårne delene kan brukes på de neste seksjonene, til de blir virkelig korte.

5 Kantene sages av i lange snitt med sirkelsag. Har du ei sag med skinne, er det virkelig enkelt. Hvis du bruker ei alminnelige sirkelsag uten skinne, spenner du på et bord som saga kan kjøre langs, slik at snittet blir helt rett.

6 Seksjonen spennes opp mellom to balustre, så den flukter med deres overkant. Det er en fordel å ha tvinger, så du har ei hånd fri til å styre tingene med, men du kan naturligvis også bruke skrutvinger.

7 Rekkverksseksjonen skrues fast med to stk. 5 x 100 mm skruer i hver side. Det må gjerne være litt luft mellom seksjonen og balustren; den fordeles likt mellom de to sidene ved hjelp av avstandsklosser.

Balustrene (B) ved veggens skrues fast med 10 x 160 mm karmplugg.

8 Rekkverket er raskt montert når først seksjonene er malt og klar. Vi har beregnet 25 mm luft mellom gulvet og rekkverket – det er nok til at det ikke virker for massivt og så lite at ulykker unngås.

9 Håndlista (J) skjæres til og skrues fast på balustre og stolper. Vi bruker de samme bord av itauba, som ligger på gulvet, men skjærer dem inn til en bredde på 120 mm, så de ikke virker for klossete, og vender den glatte baksiden opp.

Underetasjen gjerdes inn

På sine tilfeldige anbrakte frie stolper liknet den gamle terrasse et klossete stankelbein. Ved å tette undersiden av terrassen med et åpent sprosseverk vil vi skape et bedre uttrykk uten å gjøre terrassen tung.

Tvinge, støttekloss og avstandslist holder kantbordet, før vi borer og skruer.

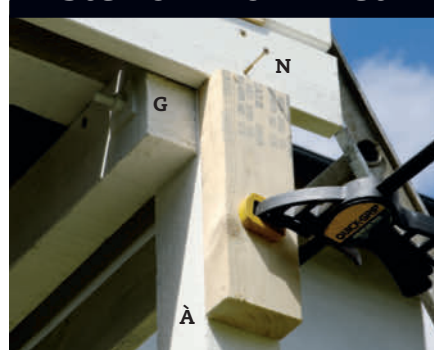
De tre brede kantbord skal skjule de to bjelkelag og alle deres vinkelbeslag og skjevheter.

TIPS

Skrå flater øker levetiden. Hvis du høvler eller skjærer kanten av de listene du setter på en åpen kledning som her, vil regnvannet hurtigere dryppe av kledningen, og så holder treet med stor sannsynlighet mye lengre.

Lister om rommet

1 Først dekker vi bjelkelagene med de tre vannrette rekker kantbord (N) av 22 x 95 mm furu. Det er tunge bord å håndtere, samtidig med at man styrer skrumaskinen, men med tvinger og treklosser holdes de fast, inntil de endelig skrues fast.

4 Med støtte i den nye «bunnsvilla» bygger vi en loddrett midtstolpe (Q) inn på langsiden. Den festes også med vinkelbeslag – husk igjen å passe på at du ikke setter i for mange skruer. Øverst skrues den fast bak på det nederste kantbordet.

VIKTIG

Husk å beskytte treet før det males. Sprossekledningen er ikke trykkimpregnert, og det er viktig at treet beskyttes mot råte og mugg. Impregnér før du grunner og maler det – ellers kan det råtne opp innefra.

WWW

Hjelp til trappa på vår hjemmeside. Selv om vi ikke i dette bladet forteller om den nye trappa, kan du godt gå i gang med å bygge en hevet terrasse. På www.gjoerdetselv.com finner du råd om å bygge trapper.

2 Kantbordene kapper vi først av etter at de er satt opp med 5 x 60 mm rustfri skruer. På den måten er det lettere å få siden til å flukte med nabosiden. Rett eventuelt av kanten med slipepapir, gjerne på en effektiv maskin, f.eks. en båndsliper.

3 Sprossekledningen bør ha god støtte – og avstanden mellom de to stolpene er altfor stor. Med 48 x 98 mm materialer lager vi først et solid spikerslag nederst (P og O). Spikerslagene – justert trelast – skrus fast med vinkler.

5 Sprossekledningen (R) slår vi på med 2,5 x 55 mm galvaniserte dykkertspiker. Vi holder en innbyrdes avstand på 50 mm med avstandsklosser. Spenn eventuelt opp et bord i den ene siden, som bordene kan støttes opp til.

6 Sjekk innimellom, at listene holder retningen. Selv om du bruker avstandsklossene flittig, kan det lett forskyve seg ganske mye, når det har så mange ledd å bygge opp skjevhetene gjennom.

7 Kledningen skjæres til i hele sin høyde. Legg merke til at listene på hjørnestolpen faktisk hviler på ei ekstra list – hvis stolpene ikke står helt på linje og helt i lodd, rettes det lettest opp med ei list hele veien fra topp til bunn.

8 Kledningen males med to-tre lag dekkende beis. Og så er terrassen klar til bruk – bortsett fra at vi ikke har bygd trappa enda. Beskrivelsen av det arbeidet får du i en seinere utgave av *Gjør Det Selv*.

Utsikten er som før, men terrassen langt mer lekker.

Håndlistene av samme tresort som gulvet omrammer terrassen på en perfekt måte.